

**Csöngé Község Önkormányzatának
gazdasági programja
2019-2024.**

„A még élhetőbb faluért”

**2020.
Csöngé**

Csöngye Község Önkormányzat 2019-2024. évre vonatkozó gazdasági programja

A gazdasági program elkészítésére Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-ban meghatározottak alapján kerül sor.

A gazdasági program a képviselő-testület megbízatásának időtartamára, vagy azt meghaladó időszakra szólhat. A gazdasági program elkészítésének célja, hogy az önkormányzat képviselő-testülete egységes, előre meghatározott célrendszer szerint működjön és a lehetőségek figyelembe vétele mellett fejlődjön is.

A gazdasági program az önkormányzat részére helyi szinten határozza meg mindazon célkitűzéseket, feladatokat, amelyek a költségvetési lehetőségekkel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti, gazdasági adottságok figyelembevételével – a megyei térségi koncepciókhoz illeszkedve – az önkormányzat által nyújtandó kötelező és önként vállalt feladatok biztosítását, fejlesztését szolgálják.

A képviselő-testület a jelen gazdasági programban meghatározottakat figyelembe veszi minden gazdasági jellegű, a gazdálkodásra, a település működtetésére, fejlesztésére vonatkozó döntésnél, különös tekintettel az éves költségvetési rendeletek elkészítése és összeállítása során.

A gazdasági program összeállítása során az alábbiak kerültek figyelembevételre:

- a Polgármester és a Képviselő-testület elképzelései,
- a település lakossága, önszerveződő közösségei által megfogalmazott igények,
- az Önkormányzat jelenlegi, illetve várható pénzügyi helyzete.

A gazdasági programban meghatározott célok eléréséhez a képviselő-testületnek az alábbiakra kell koncentrálnia:

- a célkitűzések egymásra épülő megvalósítására,
- a szükséges anyagi források és eszközök megteremtésére.

Az anyagi eszközök megteremtéséhez nem elegendő az évről-évre keletkező források (pl. állami támogatás, helyi bevételek) megléte, hanem szükség van:

a pályázati lehetőségek felkutatására és kiaknázására, az önkormányzat sajátosságaira támaszkodva új lehetőségek keresésére, a meglévő források nagyobb mértékű kihasználására.

Olyan jövőképre és irányvonalra van szükség:

- amely képes célirányosan megjeleníteni a település adottságait, értékeit és a stratégiai célkitűzéseket nagyarányú társadalmi támogatottsággal elfogadtatni.
- amely konkrét cselekvési programmá alakítható, bontható, melynek végrehajtásában a település minden közszereplője megtalálja a maga szerepét, lehetőségét, feladatát.
- amely a képviselő-testület által jóváhagyott településfejlesztési koncepció formájában megfelelő dokumentuma lehet a település alakításának.

1. Helyzetelemzés

Csöngye a Rába-völgyben fekszik, de a település közigazgatási területének jelentős része a Kemenesháthoz tartozik.

A község demográfiai helyzete 1949-től napjainkig közel 60%-al fogyott. Az egyik legnagyobb probléma a humán erőforrásokat tekintve, a népesség általános elöregedési folyamata hazánkban.

A település intézményi ellátottsága a megyei átlaghoz képest átlagosnak mondható, van önálló óvodánk, kultúrház, könyvtár. A háziorvosi és a védőnői szolgálat megoldott. Az intézmények műszaki állapota átlagos.

2. Gazdasági program

2.1. A gazdasági program elkészítésének célja

A Képviselő-testület ciklusának időtartama alatt egységes, előre meghatározott célrendszer szerint gazdálkodik, a település fejlesztését a gazdasági programban foglaltak szerint végzi.

2.2. A gazdasági program időbeli hatálya

A gazdasági program a képviselő-testület megbízatásának időtartamára, illetve az azt meghaladó időszakokra szól. A gazdasági programot a képviselő-testület az alakuló ülést követő 6 hónapon belül köteles elfogadni.

2.3. A gazdasági program összeállítását befolyásoló tényezők:

1. Az önkormányzat tevékenységének alapja a törvényesség és a nyilvánosság, az átláthatóság.
2. a kormányzat gazdaságpolitikája,
3. nemzeti és EU-s pályázati források,
4. a település adottságai, a lakosság összetétele, igényei,
5. az önkormányzat vagyoni helyzete, jelenlegi, illetve várható pénzügyi kondíciói,
6. a polgármesteri program,
7. a képviselő-testület javaslatai,

8. Az önkormányzat a munkája során a község lakosságával, gazdasági, társadalmi és civil szervezeteivel, valamint az egyházzal közösen, partneri viszonyban kíván együtt tevékenykedni.

9. Kiemelten kezeli a testületi döntéseket előkészítő hivatali munkát, a döntések végrehajtásának minél eredményesebb szervezését, valamint a hivatal munkájának minőségi javítását a lakosság ügyeinek gyors és hatékony intézése érdekében.

10. Törekszik a település infrastrukturális ellátottságának folyamatos korszerűsítésére, a község közigazgatási területén élők komfortérzetének, megfelelő életminőséget biztosító feltételeinek a kialakítására.

3.Gazdasági helyzet

Az Önkormányzat vagyona 2019. évi zárómérleg alapján , - e Ft volt.

3.1. Pénzügyi helyzet:

Az önkormányzat pénzügyi, likviditási helyzetét az elmúlt 5 évben az alábbiak jellemezték:

- az önkormányzat a fizetőképessége fenntartásához külön állami támogatást nem vett igénybe,
- működési, fejlesztési hitel felvételére nem került sor.

3.2. Az önkormányzat költségvetésének kiadási és bevételi főösszegei (ezer forintban)

2018	2019
115688,-	109239,-

A költségvetési kiadások közül:

A költségvetési kiadások közül a következő években várható, hogy a személyi juttatások és a munkaadókat terhelő járulékok nagyságát és arányát növeli a kötelező munkabér-emelés (minimálbér-emelés, kötelező átsorolások, jubileumi jutalmak stb.) A személyi juttatások és a munkaadókat terhelő járulékok nagyságát és arányát csökkenti az átgondolt gazdálkodás, valamint a csökkenő munkáltatót érintő járulékfizetés.

A dologi jellegű kiadások nagyságát és arányát növeli az infláció, csökkentheti a fenntartói szintű beszerzés, a szolgáltató-váltás, az energetikai korszerűsítésből fakadó költségcsökkentés.

A pályázati forrásokhoz önrész vállalása is szükséges.

Bevételek:

A költségvetési bevételek közül:

- Stagnálnak az önkormányzatok sajátos működési bevételei (helyi adó bevételek: iparűzési adó, gépjármű adó)
- csökkentek az önkormányzatok költségvetési támogatása jogcímén kapott összegek.

A költségvetési bevételek szerkezetére hatást gyakorolhat az, hogy a költségvetési támogatások reálértéke csökken és egyre több saját bevétel megszerzésére, illetve pályázati források bevonására lesz szükség.

A helyi önkormányzatok önállósága többek között azt jelenti, hogy az önkormányzat szabadon vállalhat minden ügyet, amelyet törvény nem utalt más szerv kizárólagos hatáskörébe, és ezekben az ügyekben mindent megtehet, ami jogszabályt nem sért. A kötelező feladatok helyi végrehajtása során az önkormányzat a helyi elképzelésekhez és lehetőségekhez igazodva további célokat tűzhet ki, önállóan alakíthatja a központi célok megvalósításának helyi módozatait. Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény és egyéb ágazati törvények alapján Csöngye Község Önkormányzata a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok különösen:

1. településfejlesztés, településrendezés;
2. településüzemeltetés (köztemetők kialakítása és fenntartása, a közvilágításról való gondoskodás, kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása, a helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása, közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása, gépjárművek parkolásának biztosítása);
3. a közterületek, valamint az önkormányzat tulajdonában álló közintézmény elnevezése;
4. egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítségét célzó szolgáltatások;
5. környezet-egészségügy (köztisztaság, települési környezet tisztaságának biztosítása, rovar- és rágcsálóirtás);
6. óvodai ellátás;
7. kulturális szolgáltatás, különösen a nyilvános könyvtári ellátás biztosítása; filmszínház, előadó-művészeti szervezet támogatása, a kulturális örökség helyi védelme; a helyi közművelődési tevékenység támogatása;
8. szociális, gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások;
9. lakás- és helyiséggazdálkodás;
- 10.a területén hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának, valamint a hajléktalanná válás megelőzésének

- biztosítása;
11. helyi környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás;
 12. honvédelem, polgári védelem, katasztrófavédelem, helyi közfoglalkoztatás;
 13. helyi adóval, gazdaságszervezéssel és a turizmussal kapcsolatos feladatok;
 14. a kistermelők, őstermelők számára - jogszabályban meghatározott termékeik - értékesítési lehetőségeinek biztosítása, ideértve a hétvégi árusítás lehetőségét is;
 15. sport, ifjúsági ügyek;
 16. nemzetiségi ügyek;
 17. közreműködés a település közbiztonságának biztosításában;
 18. helyi közösségi közlekedés biztosítása;
 19. hulladékgazdálkodás;
 20. távhőszolgáltatás;
 21. víziközmű-szolgáltatás, amennyiben a víziközmű-szolgáltatásról szóló törvény rendelkezései szerint a helyi önkormányzat ellátásért felelősnek minősül.

4. A gazdasági program anyagi forrásainak megteremtése

Források

A képviselő-testületnek kell biztosítania a gazdasági programban meghatározott célok, elképzelések megvalósításához az anyagi eszközöket. A településfejlesztéshez, vagyongazdálkodáshoz a központi források, és saját bevételek mellett szükség van pályázati források bevonására, az önkormányzat sajátosságainak kihasználása alapján új lehetőségek keresésére, illetve a rendelkezésre álló erőforrások nagyobb mértékű kihasználására.

Az Önkormányzat áttekinti a meglévő vagyontárgyait, azok hasznosításának módjait és lehetőségeit, valamint a fenntartási, üzemeltetési költségek nagyságát. Javaslatot dolgoz ki az egyes vagyontárgyak megfelelő hasznosítására, a felesleges vagyontárgyak kihasználására, (különösen a használatlan vagyontárgyak értékesítésére, bérbeadás, bér munka lehetőségére), valamint egyes vagyontárgyak értékesítésére.

Az Önkormányzat törekszik arra, hogy a gazdasági programjában meghatározott célkitűzéseket lehetőség szerint hitelfelvétel nélkül, minél több pályázati forrás bevonásával valósítsa meg.

5. Jövőkép, megvalósítandó elképzelések, feladatok:

5.1. A település fejlesztésének alapelvei:

Csönge Község rendezési tervét a település széles nyilvánossága bevonásával kell végrehajtani illetve elfogadni.

A településfejlesztés legfőbb célkitűzése, hogy az önkormányzati vagyon a képviselő-testület ciklusa alatt tartósan ne csökkenjen. A szükségessé vált fejlesztéseket a képviselő-testületnek fel kell vállalnia, melyeknek a finanszírozását zökkenőmentes működés mellett biztosítani kell.

Követelmény a településfejlesztés széles nyilvánossága, ezzel kapcsolatosan

a település honlapjának folyamatos fejlesztése,
a községi hírlevél szerkesztése,
a képviselő-testület működésével kapcsolatos közérdekű adatok nyilvánossága,
az intézményeknek, a civil szervezeteknek a településen rendezett programjainak nyilvánossága

A településfejlesztésbe be kell vonni a lakosságot, a vállalkozásokat és az önszerveződő közösségeket.

Az elkövetkezendő években jelentős pályázati források nyílnak meg, fontos, hogy a településfejlesztés egyik eszközévé váljon a pályázati tevékenység.

A 2019. évben indította el Magyarország Kormánya a Magyar Falu programot.

Az előzetes híradások alapján a program a következő években is lehetőséget teremt a kis települések számára.

Ennek érdekében fontos a pályázatok folyamatos figyelemmel kísérése, amennyiben szükséges, a sikeres pályázat reményében megfelelő szakértelemmel rendelkező személyt kell keresni és megbízni, a pályázatokhoz megfelelő önerőt kell biztosítani.

5.2. Településfejlesztési célok:

- a településrendezési terv elfogadása,
- csapadékvíz-elvezető rendszer építése, felújítása, árkok tisztítása, közterületek további parkosítása,
- belterületi utak javítása, járda felújítás,
- temető rendszeres karbantartása, urnafal építése, parkoló kialakítása,
- óvoda tárgyi, személyi feltételeinek biztosítása,
- a település látogatottságát, ismertségét segítő rendezvények szervezése (biztosítani kell, hogy a rendezvények időpontja, programja marketing anyagokon megjelenjen, a honlapra felkerüljön),
- a telkek értékesítése.
- parkoló kialakítása a Weöres Sándor és Károlyi Amy emlékháznál
- Az emlékház állami forrásból történő fenntartása
- a népesség számának szinten tartása ill. lehetőség szerinti emelése,
- a település megtartóerejének, a település potenciáljának növelése,

ifjúságmegtartó, családbarát programok kidolgozása és megvalósítása

5.3. Adópolitika

Az önkormányzat fontosnak tartja a helyi adópolitikai célkitűzések megfogalmazását, mivel az jelentősen befolyásolja a településen keletkező saját bevételeket, illetve hatással van a településen élő magánszemélyek és vállalkozások anyagi terheire. Természetesen plusz adó bevezetése nincs betervezve.

5.4. A községi önkormányzat

Az Önkormányzat feladata a község üzemeltetése, működtetése (közvilágítás, közutak, járdák és belvízelvezető árkok, ivóvíz ellátás, parkgondozás, temető fenntartás, stb.), intézményeinek önálló fenntartása és működtetése (közös hivatal, óvoda, kultúrház, stb.).

Az önkormányzat közigazgatási feladatainak ellátására a Kenyeri Közös Önkormányzat Hivatalhoz tartozik.

A megfelelő színvonal biztosítása érdekében szükséges

- a szolgáltató és ügyfélbarát közigazgatás megteremtése,
- az információs szolgáltatás működtetésének kiterjesztése,
- a községfejlesztésre alkalmas közigazgatás személyi és tárgyi feltételeinek biztosítása.

5.5. Köznevelés:

A község önkormányzati kötelezettségének eleget téve:

25 férőhelyes, 1 csoporttal működő, napközi otthonos óvodát működtet.

5.6. Egészségügyi ellátás:

Az önkormányzat kötelező feladata az egészségügyi alapellátás biztosítása.

A Képviselő-testület a gazdasági program időtartama alatt fenntartja és megpróbálja fejleszteni:

- a védőnői és a,
- a házi orvosi ellátást.

5.7. Szociális helyzet

A következő időszakban várható munkanélküliek, betegek, időskorúak és nagycsaládosok növelhetik a támogatásra szorulókat számát, többen kerülhetnek a perifériára, egyes rétegeknél emelkedhet a szegénység.

A szociális ellátórendszernek fel kell készülni arra, hogy a jelentkező problémákra választ tudjon adni. Az önkormányzat pénzbeli és természetbeni támogatási rendszere az előző ciklusban átalakításra került. Az átalakítást követően, szinte a település minden lakója részesült támogatásban. Ennek fenntartása továbbra is szükséges.

A képviselő-testületnek továbbra is érdekében áll:

- a szociális információs szolgáltatás segítéséhez,
- együttműködik a Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat munkatársaival, köznevelési intézmények és a rendőrség ifjúságvédelmi felelőseivel
- az ellátásra szorulókat biztonságát megteremti, biztosítja, hogy a szociális szolgáltatások közelebb kerüljenek az ellátottakhoz,
- a szociális ellátási igényeket felméri,
- részt vesz a közmunka programokban,

5.8. Közművelődés

A művelődési ház az elmúlt években megtelt étellel. Arra kell törekedni, hogy az elkövetkező években is így legyen. A civil szervezetek számára biztosítani kell a működésükhöz szükséges közösségi helyet és lehetőség szerint támogatni kell őket.

A könyvtár működtetésének fejlesztése a lakossági igények széleskörű kiszolgálása érdekében.

Fejleszteni kellene a számítógépes ellátottságot, biztosítani kell az internet hozzáférést, az elektronikus információhordozók használatát, a könyvtári nyitva tartást az igényekhez igazítva kell biztosítani.

Továbbra is fenntartja a Weöres Sándor és Károlyi Amy emlékházat.

5. 9. Foglalkoztatást segítő célok és feladatok:

Önkormányzatunk célja a helyi a munkanélküliség csökkentése.

A munkahelyteremtés feltételeinek elősegítése érdekében az önkormányzat

- aktívan részt vesz a munkaadók és munkavállalók igényeinek közvetítésében,
- rendszeresen együttműködik az illetékes munkaügyi hivattal,
- továbbra is részt kívánunk venni a közfoglalkoztatási programokban, hogy segítsük a rászorultakat közmunkához jutni.

5.10. Infrastruktúra:

Az infrastrukturális fejlesztések pozitív irányba befolyásolják a település fejlődését. Az infrastruktúra-fejlesztést gyakran más fejlesztésekkel elért eredmények kényszerítik ki, illetve a megvalósult infrastruktúra gyakran újabb fejlesztési igényeket indukál, illetve megnyitja a továbblépés lehetőségét

A képviselő-testület fontosnak tartja a közúthálózat, a járda, a csatornahálózat, a vízvezetékrendszer, a szennyvízcsatorna-rendszer, a villamos energia, a gáz, a közvilágítás, szolgáltatások megfelelő biztosítását.

Az informatikai lehetőségek biztosítása a települési önkormányzat számára a modernkor követelményeihez való igazodást, a felzárkózás követelményét jelenti.

Az informatika terén meg kell valósítani azt, hogy az

- önkormányzat a honlapját fenntartsa és fejlessze,
- az internetes hozzáférés biztosítva legyen a lakosság széles köre számára.

Közlekedési feladatok között fontosnak tartjuk

- a község útjainak szilárd burkolattal történő ellátását, felújítását,
- a meglévő utak tisztántartását és segíteni a külterületi utak karbantartását, annak ellenére is, hogy ezek nem az Önkormányzat tulajdonát képezik.

5.11. Településtisztaság, hulladékgazdálkodás

Kiemelt célok:

- „megelőzés” elvének tudatosítása, alkalmazása, a keletkezett hulladék mennyiségének csökkentése (hulladékhasznosítás),
- zöldhulladék kezelése és hasznosítása,
- lakosság tájékoztatása, tudatformálása, környezeti nevelésének fokozása (akciók, programok, szórólapok, óvodai nevelés),
- illegális hulladéklerakók felszámolása, kialakulásuk megelőzése,
- szelektív hulladékgyűjtés további működtetése lakossági szinten.

5.12. Természetvédelem

A képviselő-testület:

- az illegálisan lerakott szemét lerakását folyamatosan ellenőrzi,
- áttekinti a védelmet igénylő vagy védelem alá vonandó építészeti, természeti értékeket,

- javaslatokat dolgoz ki a gondozatlan ingatlanok rendbetételére, az életveszélyessé vált ingatlanok felújítása, esetleges bontása érdekében.

5.13. Köztemető

A köztemető fenntartása az önkormányzatnak kötelező feladata.

A fenntartás, mint közszolgáltatás biztosítása és színvonalának emelése érdekében

- gondoskodni kell az üzemeltetéséről,
- pályázati pénzből urnafal kialakításáról, amennyiben ez nem lehetséges, akkor saját forrásból,
- emlékhelyek karbantartásáról,
- köztemetőhöz tartozó parkoló átalakításáról, kialakításáról,
- a világítás kialakításáról

5.14. Közterület fenntartás

A képviselő-testület továbbra is gondot fordít a közterületek megfelelő színvonalon tartására, ennek érdekében:

- fokozott figyelmet kell fordítani a közterületek gondozására, tisztántartására,
- virágosítás és fásítási programok,
- település-szépítési programok szervezése,
- gondoskodni kell az elöregedett fák kivágásáról és pótlásáról,
- figyelmet kell fordítani a köztéri építmények állagának megóvására,
- külterületi utak, zöldövezet karbantartására,

5.15. Közbiztonság, tűzvédelem

Az önkormányzat feladata a közbiztonsági és tűzvédelmi feladatok ellátásának támogatása, illetve színvonalának javítása.

Ennek érdekében:

- támogatást nyújt a helyi önkéntes tűzoltó egyesületnek,
- figyelemmel kíséri, hogy az önkormányzat intézményei rendelkezzenek tűzvédelmi szabályzattal,
- fontosnak tartja a meglévő kamerarendszer bővítését, fejlesztését, ha szükséges

Az Önkormányzat Képviselő-testülete fontosnak tartja, hogy a településfejlesztés a település számára ismert módon, a széles nyilvánosság biztosítása mellett történjen, mivel ez a biztosítéka annak, hogy az elméleti fejlesztési tervekből azok valósuljanak meg, melyek tényleg a település jövőjét, hosszú távú fejlődését, fejlesztését szolgálják.

Az Önkormányzat Képviselő-testülete fontosnak tartja, hogy a településfejlesztés során azok az igények kerüljenek előtérbe, melyek olyan probléma megoldására, igény kielégítésére irányulnak, melyek alapvető településüzemeltetési és közszolgáltatási feladatokhoz kapcsolódnak, vagy melyek több településfejlesztési, üzemeltetési cél megvalósítását is segítik és a település fejlesztése szempontjából felállított rangsorban előbbre vannak.

A településfejlesztés átgondoltságát segíti a jelen gazdasági program, valamint az éves költségvetési tervek, melyek sorrendbe állítják a célokat, illetve részcélokat valósítanak meg a ciklus évei alatt.

Tervezett beruházások:

2019-2024 Tovább folytatni a belterületi utak felújítását.

A település egészében a csapadékvíz elvezető rendszerek felújítását, kiépítését.

Az intézmények további energetikai fejlesztését (fűtésekszerűsítés)

Civil szervezetek, önszerveződő közösségek támogatása

Az Önkormányzati intézmények felújítása (tető, kerítés)